

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets♦
Antoni Vives
Reus♦
Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Ajudes per no deixar ningú enrere

Des de fa uns mesos a Espanya es pot sol·licitar l'Ingrés Mínim Vital. Les Illes Balears ja comptaven amb una renda similar. Es tracta de prestacions dirigides a prevenir el risc de pobresa i exclusió social de les persones o unitats de convivència i poder cobrir les seves necessitats bàsiques.

Renda Bàsica Universal

♦♦ Josep M. Buades *

els orígens de la renda bàsica universal estan en els escrits utòpics dels pensadors del segle XVI Thomas Moore i Lluís Vives. Aquesta idea d'una renda garantida que proveís tothom de l'essencial va avançar en el debat filosòfic dels segles XVIII i XIX. No obstant això, serà amb l'aparició de l'Estat del Benestar al Nord d'Europa, a partir de la dècada de 1930, quan aquest tema passi dels somnis idealistes a la realitat

de l'economia. Llavors es posarà sobre la taula la viabilitat d'un règim social en què l'estat proveeixi l'individu de totes les seves necessitats, des del bressol fins a la tomba.

Des de l'inici s'aixecaren crítiques a aquesta renda bàsica. Per a alguns, els estats no tenien prou múscul financer per a fer viable aquestes transferències de renda. Per a altres, era més preocupant l'impacte que això tindria en la productivitat. Si tenim l'ingrés mínim garantit, per què hem de treballar?, es preguntaven, sense tenir en compte que les ambicions humanes

són infinites. Curiosament, entre els partidaris d'aquesta renda bàsica destaca Milton Friedman, un dels pares del neoliberalisme. Per a Friedman, aquesta renda ciutadana hauria d'anar en paral·lel amb la retirada de la intervenció estatal en l'economia. En lloc d'oferir serveis de salut, educació, etc., era millor que l'estat donàs els diners i que cadascú es buscàs la vida pel seu compte. El sector privat s'encarregaria de tot, seguint les lleis de l'oferta i la demanda.

Tot indica que al segle XXI la lluita per la renda bàsica universal tindrà el paper equivalent al que la jornada de 40 hores setmanals tingué al segle passat. Però la seva aplicació no serà motivada per ideals de fraternitat, sinó per la necessitat de salvar el sistema capitalista. Com l'actual pandèmia deixa ben clar, sense renda no hi ha consum; i sense consum no hi ha activitat econòmica.

* Doctor en Història (UIB)

► TEMA

Honestedat acadèmica

La UIB participa en un projecte de recerca mitjançant el qual es fa evident l'existència d'empreses que venen treballs acadèmics ja fets a alumnes i que posen en qüestió la integritat acadèmica.

Empreses que comercialitzen treballs acadèmics: un desafiament per a la universitat

♦♦ Rubén Comas Forgas *

La compravenda de treballs acadèmics no és un fenomen recent, però amb l'expansió i intensificació en l'ús de les TIC ha adquirit noves i insospitades dimensions. Aquesta situació constitueix un seriós desafiament a la qualitat i reputació de l'ensenyament superior,

essent un assumpte que traspasa fronteres, sense reconèixer ni idiomes ni països.

En el marc del projecte de recerca, en què participen investigadors de la UIB, «La integritat acadèmica entre l'alumnat de postgrau: aproximació empírica i propostes d'intervenció» (finançat per part del Ministeri de Ciència i Innovació, l'Agència Estatal de Recerca i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional) s'han localitzat fins

a 60 portals web d'empreses radica- des a Espanya que ofereixen treballs acadèmics «a la carte».

Es tracta de webs que suposen una evident incitació al frau acadèmic i representen una clara amenaça als processos d'avaluació a la universitat. Entre els productes que s'ofereixen destaquen per damunt de la resta els Treballs de Final de Grau (TFG) i les Tesis de Final de Màster (TFM) i, en menor mesura, Tesi Doctorals. Apart l'oferta també inclou altres productes com són preparar presentacions

de Power Point o Prezi, processar i analitzar dades estadístiques principalment mitjançant l'ús d'SPSS i redactar resums i recensions.

Els preus dels productes varien en una gamma força àmplia: depèn molt de la modalitat de treball (més barats els assajos de primer cicle i més cars els de màster i, sobretot, les tesis doctorals). Com a xifra orientativa, un TFG de 40 pàgines pot costar entre 240 i 840 euros (mitjana de 540 euros).

Al nostre entendre, és crucial que les universitats i els responsables de la presa de decisions acadèmiques adoptin estratègies decidides per fer front al repte que representen aquestes empreses dedicades a mercantilitzar amb els processos d'avaluació i l'aprenentatge de l'alumnat.

* Professor del Dept. de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació de la UIB

► TEMA

Vinyetes que diuen veritats

La mort de l'autor de Mafalda ha tornat a posar de manifest, que els missatges, plens d'ironia i de crítica, que l'autor posava en boca d'aquesta nina, estan més vius que mai.

Mafalda: la ironia para cambiar el mundo

♦♦ Juan María González de la Rosa *

Paren el mundo que yo me quiero bajar». Curiosa, moral, inconformista por naturaleza y rebelde, muy rebelde eran los rasgos más característicos de esta niña que nació en 1964. La forma irónica y verdadera para hacernos pensar y cambiar el mundo a mejor era la filosofía de Mafalda que cambió el

humor gráfico para siempre. Joaquín Salvador Lavado, alias Quino, se despidió a los 88 años dejándonos un legado intangible cargado de reflexiones, lecciones, críticas, mensajes y adeptos. 26 idiomas (algunos de ellos minoritarios como el guaraní en 2017), más de 20 millones de ejemplares vendidos solo en Argentina y hasta en braille, Mafalda es un símbolo ya eterno.

Pero además de hacer pensar, Quino emocionaba. «Sé que he puesto el dedito en una tecla que

mueve muchas cosas», dijo sobre su éxito. Quino consiguió hacer de su mayor obra, una niña de 6 años amante de los Beatles («She loves you» es su canción preferida), la democracia, los derechos de los niños, la lectura y la paz. Detractora de la sopa, las armas, la guerra y James Bond. Sueña con arreglar el mundo, un mundo que mientras Quino la dibujaba vivía tiempos convulsos, con la Guerra de Viet-

nam (1955-1975) como telón de fondo, ante lo que siempre expresó un mensaje antibelicista y en favor de los derechos humanos. Además, reflejaba el progresismo de su época, las difíciles relaciones familiares y defendía ferrozmente el feminismo en sus

viñetas.

Siempre podremos disfrutar de ella visitando sus figuras en muchos lugares del mundo, la más grande en Mendoza, Argentina, ciudad natal de Quino. Pero sobre todo siempre podremos disfrutar de sus dibujos que nunca, nunca, envejecerán.

* Graduat en Geografia i Història (UNED)